

Oslo kommune
Kommuneadvokaten

**Unntatt offentlighet hos Kommuneadvokaten
jf. § 13 og § 15. 1. ledd**

Byrådsavdelingene
v/Tale Teisberg
Rådhuset
0037 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

18/611 - 5 / JSE

(Bes oppgitt ved henvendelse)

Dato:

30.10.2018

UTTALELSE – VURDERING AV VARSLING MOT BYRÅD – TAUSHETSPLIKT

1. Innledning

Kommuneadvokaten (KAO) er bedt om å vurdere enkelte rettslige spørsmål knyttet til et varsel mot byråd Inga Marte Thorkildsen. Denne uttalelsen gjelder spørsmål knyttet til taushetsplikt i forbindelse med uttalelser byråden skal ha kommet med i et møte med Utdanningskomiteen 14. mars 2018.

KAO har fått oversendt varselet og skriftlig redegjørelse fra byråden. I tillegg foreligger det en artikkel om møtet med supplerende opplysninger. KAO har også innhentet et opptak fra deler av seminaret. Disse opplysningene har byråden kommentert skriftlig.

Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at denne uttalelsen er basert på opplysningene som er sendt hit. Endrede opplysninger kan føre til at konklusjonene endres.

Kommuneadvokatens konklusjon er at byrådets utsagn i møtet, slik de er opplyst og gjengitt i denne uttalelsen, ikke utgjør brudd på taushetsplikten.

2. Faktagrunnlag

2.1 Innholdet i varselet

Innholdet i varselet knyttet til taushetsbelagte opplysninger er beskrevet slik:

Generelt fører byrådets skolebesøk også til gjentatte tilbakemeldinger fra skoler som er sjokkert over hennes oppførsel. Det grelleste eksemplet er knyttet til behandlingen av taushetsbelagte personopplysninger. Byråden insisterte på Tøyen skole å møte elever i krevende livssituasjoner (fra bestemte bostedsadresser) uten ansatte fra skolen til stede. Det i seg selv er kritikkverdig, men det toppet seg i neste komitémøte, der hun beskrev sitt

---

Kommuneadvokaten

Postadresse:

Rådhuset, 0037 OSLO

Telefon: 23 46 15 22

Kontoradresse:

Olav Vs gate 4, 5. etg.

Org.nr.: 976 819 942

E-postadresse:

postmottak@kao.oslo.kommune.no

Bankgiro: 1315 01 02264

møte med et barn i en vanskelig livssituasjon, og navnga både skolen og eleven. Komitémøter er offentlige, og byrådens handling er både ulovlig og uetisk. Gitt at byråden har blitt beskyldt for feil håndtering av taushetsbelagte personopplysninger før, er dette uholdbart.

2.2 Omtale i media av komitemøtet

I en artikkel i [Dagbladet 20.09.2018](#) refereres det til samme møte/seminar i Kultur- og utdanningskomiteen 14.03.2018. I artikkelen står det blant annet følgende:

I følge politikere som var på seminaret skal Thorkildsen ha delt detaljer fra samtalen med én av elevene på en måte som fikk flere til å reagere. Opplysningene beskrives som «personsensitive», vedrørende elevens søvnmønster og årsaker til dette. Byråden skal også ha oppgitt fornavnet til eleven, samt hvilken skole hen gikk på (...).

Byrådssekretær Anna Tresse (SV) sier hun uttaler seg til Dagbladet på generelt grunnlag om fagseminaret 14. mars, all den tid Thorkildsen ikke minnes episoden hun kritiseres for.

- Ut ifra den informasjonen vi har fått via media, er det vanskelig å plassere dette. Det er en stund siden seminaret skjedde. Det var mange til stede på seminaret, og jeg har ikke registrert at andre har reagert på det byråden skal ha sagt, sier Tresse.

2.3 Redegjørelse fra byråden

KAO har mottatt to redegjørelser fra byrådsavdelingen. I den første er det gitt følgende redegjørelse:

På alle skolebesøk ber OVK om en samtale med elevene. På Tøyen skole tok rektor noen av deltakerne fra OVK med til et lite grupperom/lagerrom der vi skulle ha samtale med en 5-6 elever. Rektor forlot rommet straks alle var på plass og OVK reagerte på dette. På alle skolebesøk er skolen (lærer eller skoleledelse) til stede under alle samtaler.

En av elevene hadde en treffende beskrivelse av hvordan en snill lærer kan skape vennskap i klassen. Byråden spurte eleven om hun kunne sitere vedkommende på dette, noe eleven sa var greit. Byråden har referert til denne samtalen i komitemøte. Etter det vi kjenner til er det kun gitt en beskrivelse av hva eleven har sagt om hvordan en lærer bør være, og det er ikke på noen [måte, red. KAO] formidlet opplysninger om elvenes personlige forhold i disse møtene.

Med denne redegjørelsen fulgte e-postkorrespondanse knyttet til programmet for det aktuelle skolebesøket.

KAO ba om ytterligere opplysninger. OVK har gitt følgende supplerende redegjørelse:

Vi viser til tidligere oversendt redegjørelse, herunder vedlagte e-postkorrespondanse som viser dialogen mellom OVK, UDE og skolens rektor knyttet til utarbeidelse av programmet. Nedenfor følger en utfyllende beskrivelse av hendelsesforløpet:

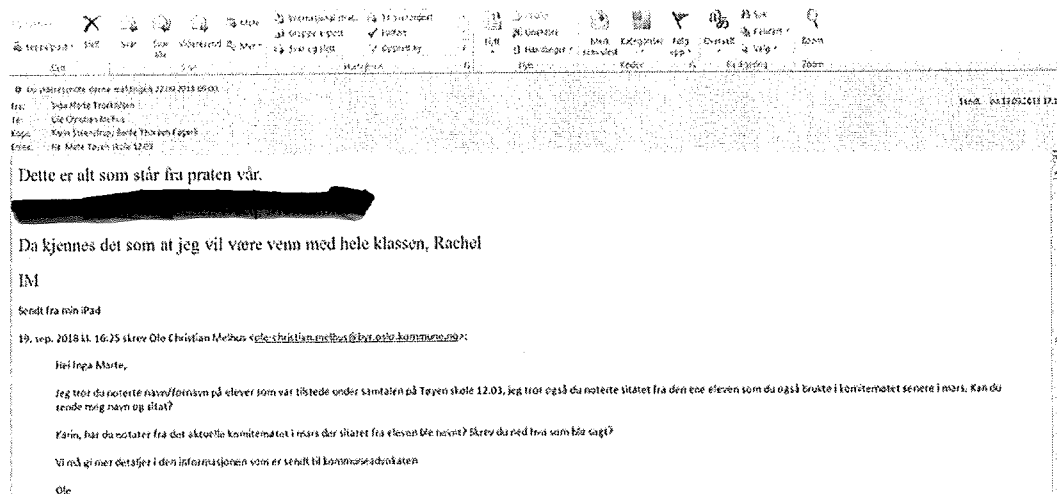
Som et fast innslag på alle skolebesøk ønsker byråden å snakke med elever. I forbindelse med utarbeidelse av programmet for skolebesøket på Tøyen skole 12.03.2018 ba OVK om at det ble lagt til rette for et møte med elever som del av programmet, jf. tidligere oversendt e-post vedrørende utforming av program. Se også vedlagte program for skolebesøket, utarbeidet av Tøyen skole (vedlegg A).

Rektor på Tøyen tok noen av deltakerne på seminaret, byråd Inga Marte Thorkildsen, byrådssekretær Anna Tresse, byrådssekretær Tarjei Helland, og seksjonssjef Ole Christian Melhus med til et lite grupperom/lagerrom der det ble lagt til rette for en samtale med 6 elever. Byrådets notater fra dette møtet følger som skjermdump nedenfor. Rektor forlot rommet straks alle var på plass. OVK reagerte på dette, da representanter fra skolen (lærer eller skoleledelse) alltid er til stede under slike samtaler med elever. Ole Christian Melhus fra OVK kan eventuelt kontaktes for å verifisere hendelsesforløpet i dette møtet. Rektor på Tøyen skole, Terje Andersen kan kontaktes for å verifisere hendelsesforløpet under skolebesøket.

Under samtalen ga en av elevene, [redacted] en treffende beskrivelse av hvordan en snill lærer kan skape vennskap i klassen. Sitatet var:

«Da kjennes det som at jeg vil være venn med hele klassen».

Byråden spurte eleven om hun kunne sitere henne på dette utsagnet, noe [redacted] samtykket til.

I kultur- og utdanningskomiteens seminar 14.03.18 om psykisk helse, nevnte byråden at hun hadde hatt samtale med en gruppe elever i forbindelse med besøket på Tøyen skole to dager tidligere. Program for seminaret følger vedlagt (vedlegg B). Ovennevnte sitat ble gjengitt, sammen med elevens fornavn.

Under møtet ble også et annet sitat fra en elev på Hellerud videregående skole [brukt, red. KAO]. Dette handlet om prosjekt Gatemegling som, den aktuelle skolen gjennomfører.

Eleven viste i det aktuelle sitatet til at skolen må være forsiktig med å ringe hjem fordi det er fælt å få kjeft hjemme. Sitatet var «Ord setter seg i hjertet, vet du».

På komiteens seminar 14.03.18 var Mobbeombudet og Elev- og lærlingeombudet til stede. OVK har i ettertid fått bekreftet at ingen av ombudene reagerte på at byråden brukte de nevnte sitater i Kultur- og utdanningskomiteens møte. Mobbeombud Kjersti Owren og Elev- og lærlingeombud Melinda Jørgensen, kan kontaktes for å verifisere dette.

I etterkant av seminaret har ingen tatt kontakt med byråden eller byrådsavdelingen der bruk av sitatene ble problematisert.

OVK er kjent med at representanten Saida Begum (H) normalt tar lydopptak av alle komitemøter. Hvorvidt hun har opptak av dette møtet (som ikke var et ordinært komitemøte), er vi ikke kjent med. KAO må vurdere om de ønsker å ta kontakt med representanten Begum for å få klarhet i dette.

KAO har bedt om en kommentar fra byrådsavdelingen til beskrivelsene om det aktuelle møtet som ble gitt av personer referert i Dagbladets artikkel:

Byråden avviser at hun har kommentert et konkret barns søvnmønster, slik enkelte politikere som deltok på møtet 14.03 i følge artikkelen i Dagbladet hevder. Det byråden mener hun sa i møtet, blant annet med referanse til møtet på Tøyen skole to dager tidligere, er at barn fra Tøyenområdet har fortalt henne at det er vanskelig å få sove pga. bråk og utrygghet i området, noe som igjen gjør det vanskelig å konsentrerte seg om leksene. Dette er en velkjent problematikk knyttet til de sosiale utfordringer man finner i Tøyenområdet, slik som trangboddhet og barnefattigdom. Som det fremkommer av vedlagte interne oppsummering fra møtet på Tøyen skole, var dette et tema som sto sentralt på dagsorden der.

Å ta tak i de sosiale utfordringene i Tøyenområdet og bedre levekårene til barn, unge og familier er en problemstilling byråden og hennes parti er svært engasjert i. Et uttrykk for dette er Tøyenløftet fra 2013 som SV fremforhandlet med byrådspartiene, og flere initiativer Inga Marte Thorkildsen har tatt både som byråd for eldre, helse og sosiale tjenester og som byråd for oppvekst og kunnskap. Byråd Inga Marte Thorkildsen har tidligere uttalt seg i ulike sammenhenger om problemstillinger knyttet til barn og unges boforhold og oppvekstvilkår i Tøyenområdet, og mer generelt om hvordan negativt stress påvirker barns konsentrasjon og evne til læring [...]

Byrådsavdelingen viste til slutt til ulike avisartikler der byråden har uttalt seg om disse temaene.

På bakgrunn av opplysningene om at det kunne være opptak fra møtet, tok KAO kontakt med bystyreprerentant Begum. Begum opplyste at hun kun hadde opptak fra halve det aktuelle møtet. Dette opptaket er oversendt hit, og undertegnede har lyttet til det. I opptaket fremgår blant annet følgende utsagn, som ble fremsatt i forbindelse med en diskusjon om skolen som en viktig arena for barn.

«Jeg møtte en sånn jente på Tøyen skole her i forgårs som var veldig opptatt av det, hun var så stressa, hun hadde ikke .. [utydelig] et smil. Og det var fordi at skolen var så

sinnssykt viktig for henne, men hun fikk ikke sove om natta, på grunn av ytre omstendigheter.» (13:40)

I sin oversendelse hit har Begum skrevet at

«Senere under det samme seminaret blir denne eleven navngitt [...] og vi fikk mer detaljer fra samtalen byråden har hatt med henne.»

Byråden har blitt forelagt opptaket, og har vist til sin redegjørelse for opplysningene som også fremkom i artikkelen fra Dagbladet. Som en generell kommentar har hun vist til at både Mobbeombudet og Elev- og lærlingeombudet var til stede på møtet, og at ingen av disse reagerte på hennes uttalelser.

KAO har ikke nærmere opplysninger om hva som skal ha blitt sagt senere i møtet. Begum har i telefonsamtale med undertegnede gitt uttrykk for at andre som var til stede kan ha tatt notater. Byråden på sin side har vist til at andre som har til stede, ikke reagerte, og at de kan kontaktes. Det faller utenfor oppdraget til KAO å gjøre intervjuer og sammenligne notatene til de ulike som deltok i møtet.

3. Rettslige utgangspunkter

3.1 Taushetsplikten for personlige forhold

Taushetsplikt for offentlig ansatte om personlige forhold er hjemlet i forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1:

§ 13. (taushetsplikt).

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om:

1) noens personlige forhold [...]

Begrepet «noens personlige forhold» er ikke klart definert. Begrepet er omtalt slik av Sivilombudsmannen i SOMB-2004-7:

Begrepet «noens personlige forhold» er uskarpt, og det kan undertiden by på tvil om opplysninger er undergitt taushetsplikt etter bestemmelsen. Generelt kan det sies at begrepet omfatter opplysninger som det er vanlig å ville holde for seg selv, og begrepets innhold vil følgelig ikke ligge fast. Det bemerkes imidlertid at opplysninger om en persons fysiske og psykiske helse mv. er «utpreget personlige», jf. Ot.prp.nr.3 (1976-1977) s. 136, og vil ligge i kjernen av forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1.

Det er flere forhold som har betydning i vurderingen av om det er tale om noens personlige forhold. Momentene kan oppsummeres til å være om opplysningene kan skade eller utlevere en person, om opplysningene er gitt i fortrolighet, om publisering vil skade tilliten til forvaltningen, og i hvilken grad allmennheten har interesse i at opplysningene blir kjent, jf. Justisdepartementets

Rettleiar til offentleglova G-2009-419 s. 80. Bestemmelsen gir altså anvisning på en bred og utpreget skjønsmessig vurdering.

I forarbeidene til bestemmelsen, Ot.prp. nr. 3 (1976-1977) pkt. 3.2.2 på side 13-14, er det gitt følgende eksempler:

Som typisk personlige nevnes opplysninger om slektskaps-, familie- og hjemforhold, fysisk og psykisk helse, karakter og følelsesliv. Ellers må det trolig legges til grunn en mer tradisjonell oppfatning av hva som hører personligheten og privatlivet til, i motsetning til f.eks. utadrettet politisk og forretningsmessig virksomhet. [...]

Et annet spørsmål er hvilke hensyn man må ta når opplysninger fra enkeltpersoner brukes, kanskje særlig når det gjelder opplysninger fra mindreårige. Forvaltningen skal opptre saklig, høflig og hensynsfullt overfor borgerne, jf. Sivilombudsmannens uttalelse SOM-2016-637. Det er derfor ryddig at man avklarer med den gjelder at man har tenkt til å gjengi offentlig opplysninger de har gitt.

4. Vurdering

KAO har gått gjennom e-postkorrespondansen mellom UDE, OVK og skolen som skjedde i forkant av besøket. Det fremkommer at byråden ønsket å møte konkrete elevgrupper, men det fremgår ikke at byrådsavdelingen eller byråden ønsket at hun skulle møte elevene alene. Det fremkommer at man ønsker at «elevene blir med i økten fra kl 13-1345». Dette kan tyde på at det ikke var føringer om at andre fra skolen skulle forlate møte under samtalen med elevene.

Varsellet har gitt en generell beskrivelse av byrådets uttalelser i komitemøtet. Beskrivelsene som er gitt i avisartikkelen er også av generell art. Disse beskrivelsene er for generelle til at det er grunn til å konkludere med at byråden har brutt sin lovbestemte taushetsplikt.

Byråden har selv angitt hvilke sitater hun brukte i komitemøtet. Det første sitatet gjaldt et spørsmål om hvordan en snill lærer kan skape vennskap i klassen. Sitatet var:

«Da kjennes det som at jeg vil være venn med hele klassen».

Etter mitt syn er ikke dette sitatet omfattet av «noens personlige forhold». Spørsmålet synes å ha vært av generell natur, og sitatet fra eleven er ikke knyttet til forhold som kan utlevere eleven eller som gjelder forhold man normalt vil ønske å holde for seg selv.

Det andre sitatet gjaldt en henvisning til at lærere må være forsiktige med å ringe hjem fordi det er fælt å få kjeft hjemme. Sitatet var:

«Ord setter seg i hjertet, vet du».

Også dette er etter mitt syn ikke omfattet av «noens personlige forhold». Bakgrunnen for uttalelsen fremstår generell, og sitatet fra eleven er ikke knyttet til forhold som kan utlevere eleven eller som gjelder forhold man normalt vil ønske å holde for seg selv.

Det tredje utsagnet er det som er referert fra opptaket fra møtet. Etter mitt syn er det ikke i dette utsagnet gjengitt noe som kan skade eller utlevere eleven. Vurderingen kunne falt annerledes ut dersom bakgrunnen for søvnproblemene var knyttet til elevens egen fysiske eller psykiske helse (i motsetning til støy i området). At uttalelsen ble gitt til byråden og med andre elever og voksne til stede, tyder også på at dette ikke var opplysninger eleven ga i fortrolighet. Det støttes også av at eleven i følge byråden sa at det var i orden at hun gjenga uttalelsene deres.

Byråden har som nevnt forklart at hun avklarte med elevene at hun ønsket å bruke deres sitater. Det er dermed ikke grunn til å kritisere måten byråden har håndtert sitatene fra elevene ut fra et forsvarlighetsperspektiv.

Spørsmålet om opphevelse av taushetsplikten ved samtykke kommer etter mitt syn ikke på spissen i denne saken, fordi opplysningene ikke gjaldt personlige forhold og var dermed ikke taushetsbelagte. Jeg ser derfor ikke grunn til å gå nærmere inn på dette, utover å bemerke at spørsmålet om samtykke fra mindreårige til opphevelse av taushetsplikten reiser særlige problemstillinger.

*****

Med hilsen
KOMMUNEADVOKATEN

Jon Sverdrup Efstad
advokat

